

4.1.2 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วย “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 19 สถาบัน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	นิติศาสตรบัณฑิต วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชา ธุรกิจการบินและการท่องเที่ยว	การเมืองและการปกครองของไทย “วิวัฒนาการและพฤติกรรมของสถาบันการเมืองและการปกครอง โครงสร้าง การปกครองของรัฐและสถาบันทางการเมืองในประเทศไทย บทบาททาง การเมืองของประชาชนต่อสถาบันต่างๆ เช่น องค์กรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัญชีบัณฑิต	การเมืองและการปกครองของไทย “วิวัฒนาการการปกครองของประเทศไทย สถาบันและกระบวนการทางการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ รัฐธรรมนูญ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ตุลาการ พรรคการเมือง และกลุ่ม ผลประโยชน์ กระบวนการนิติบัญญัติ การเลือกตั้ง การบริหารราชการแผ่นดินทั้ง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี	ศึกษาจากเอกสาร “รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	สังคมกับการเมืองการปกครองไทย “การเกิดขึ้นของสังคม ความจำเป็นที่สังคมต้องมีการปกครอง ระดับของสังคม หรือการปกครอง ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับรัฐ ความสำคัญ และ รูปแบบของการปกครองของรัฐ พร้อมทั้งอุดมการณ์ทางการเมืองการปกครอง พัฒนาการของการเมืองการปกครองของไทยตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จนถึงประชาธิปไตย สถาบันหลักของการเมืองการปกครอง ได้แก่ รัฐธรรมนูญ รัฐสภา รัฐบาล ตุลาการ พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ อีกทั้ง กระบวนการการเมืองการปกครองอันประกอบด้วยกระบวนการนิติบัญญัติ และ การเลือกตั้ง การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไทยทั้งส่วนกลาง ส่วน ภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาสำคัญทางการเมืองการปกครองของ ไทย”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลล้านนา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	สังคมกับการปกครอง “ศึกษาความจำเป็นที่มนุษย์ต้องมีสังคม ความสัมพันธ์ของสังคมกับการปกครอง ศึกษารัฐในแง่ความหมาย องค์ประกอบ การกำเนิด รูปแบบ การรับรองและ หน้าที่ของรัฐ ศึกษาอุดมการณ์ทางการเมือง รูปแบบการปกครอง รวมทั้งรูปแบบ การปกครองของไทย ศึกษาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองของไทยใน ปัจจุบัน” การเมืองไทยร่วมสมัย “ศึกษาการปกครองของไทย สถาบันและกระบวนการทางการเมือง การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนปัญหา สำคัญทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน”

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (ต่อ)	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกลวิธาน	การเมืองกับการปกครองของไทย “ศึกษาวิวัฒนาการการปกครองของไทย สถาบันและกระบวนการทางการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ รัฐธรรมนูญ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ตุลาการ พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ กระบวนการนิติบัญญัติ การเลือกตั้ง ระบบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาสำคัญทางการเมืองการปกครอง” สังคมกับการปกครอง อ้างอิงแล้ว การเมืองไทยร่วมสมัย อ้างอิงแล้ว
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการผังเมือง	สังคมกับการปกครอง “ความหมายและวิวัฒนาการของรัฐ อำนาจอธิปไตยและรูปแบบการปกครองต่างๆ รวมทั้งการปกครองแบบประชาธิปไตย แนวความคิดทฤษฎีหรืออุดมการณ์ทางการเมือง สถาบันและกระบวนการทางการเมือง ปัจจัยเกื้อหนุนและปัญหาอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงของสังคมเมือง”
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	บัญชีบัณฑิต	การเมืองกับการปกครองของไทย “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความหมาย และกระบวนการของรัฐ อำนาจอธิปไตย และรัฐธรรมนูญ รูปแบบการปกครองและรูปแบบของรัฐบาล พรรคการเมือง สถาบันการเมือง และปรัชญาการเมือง ตลอดจนความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองของไทย รวมถึงพฤติกรรมการเมืองและวัฒนธรรมการเมืองหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475”
มหาวิทยาลัยปทุมธานี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ (ระบบการศึกษาทางไกล)	การเมืองการปกครองของไทย “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย การเปลี่ยนแปลงของรัฐธรรมนูญ โครงสร้างทางการเมืองการปกครอง พฤติกรรมของสถาบันการปกครอง สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ องค์กรอิสระ พรรคการเมือง การเมืองภาคประชาชน การเลือกตั้ง การปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาและแนวโน้มของการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย”
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา	การเมืองกับการปกครองของไทย “ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบการปกครองของไทย และพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองของไทย”
มหาวิทยาลัยรังสิต	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ อากาศยาน นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการตลาด	การเมืองการปกครองไทย “ความเป็นมาของระบบการเมืองไทยและการปกครองไทยสมัยใหม่ ในแง่อุดมการณ์ โครงสร้างและกระบวนการ ได้แก่ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ระบบราชการไทย ระบบพรรคการเมือง ระบบการเลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายสาธารณะ ปัญหาและแนวโน้มการคลี่คลายของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน”

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรรายวิชาหมวดวิชา ศึกษาทั่วไป”	การเมืองการปกครองไทย “ศึกษาความรู้พื้นฐานการเมืองและการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับ สังคม สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง คุณธรรมและจริยธรรม ของนักการเมือง หลักธรรมาภิบาล สิทธิพลเมือง และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พัฒนาการของแนวความคิดและการวิเคราะห์ประชา สังคม ความเคลื่อนไหวของประชาสังคมไทย วิเคราะห์ปัญหาการเมืองการ ปกครอง รวมถึงแนวโน้มการเมืองการปกครองของไทยในอนาคต”
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	การเมืองและการปกครอง “การเมืองการปกครองในโลกยุคปัจจุบัน โครงสร้างและกระบวนการทางการเมือง เมืองไทย วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย พลวัตของเมืองไทยกับ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ระบบพรรคการเมือง การ เลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายสาธารณะ การเมืองภาค พลเมือง หลักธรรมาภิบาล ปัญหาและแนวโน้มของการเมืองการปกครองไทยใน ปัจจุบัน”
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการ จัดการสิ่งแวดล้อม	รัฐศาสตร์และการเมืองไทย อ้างอิงแล้ว
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและ วิทยุโทรทัศน์	สังคมกับการปกครองไทย “วิวัฒนาการของระบบการปกครอง กระบวนการทางการเมือง บทบาทของรัฐ องค์การนิติบัญญัติ ตุลาการ และฝ่ายบริหาร ปัญหาเกี่ยวกับเสรีภาพ สภาพ อำนาจและพันธะในระบบประชาธิปไตย ทั้งนี้โดยเน้นให้เข้าใจถึงสิทธิ หน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐ”
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	การเมืองการปกครองไทย “ศึกษาความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครอง วิวัฒนาการของ การเมืองการปกครองไทย โครงสร้างและกระบวนการของระบบการเมืองไทย การเมืองการปกครองไทยสมัยใหม่ ประกอบด้วยการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐธรรมนูญ อำนาจอธิปไตย ระบบพรรค การเมือง ระบบการเลือกตั้ง ระบบบริหารราชการไทยตามหลักธรรมาภิบาล การ ปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวโน้มของการเมืองการปกครองไทย โดยศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และอภิปรายกรณีตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยของไทย”
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	การเมืองการปกครองและกฎหมายไทย “ศึกษาวิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทยในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเน้น การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ สถาบันทางการเมือง องค์กรทางการเมือง และบทบาทหน้าที่ ศึกษาปรากฏการณ์ ทางการเมืองที่เกิดขึ้น ในปัจจุบัน บทบาทการเมืองกับวิถีชีวิตของประชาชน ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของพลเมืองและจริยธรรมทางการเมือง ศึกษาความรู้ ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายไทย ได้แก่ ความหมาย ประเภท ความสำคัญ การจัดทำ การใช้ การยกเลิก การตีความกฎหมาย ศึกษากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมาย อาญาและกฎหมายปกครองที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน รวมทั้งกระบวนการ ยุติธรรมทางแพ่ง และทางอาญาของไทย”

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	การเมืองกับการปกครองของไทย “วิวัฒนาการของระบบการปกครองไทย กระบวนการทางการเมืองและบทบาทของสถาบันการปกครองไทย โครงสร้างทางการเมืองและวัฒนธรรมการเมืองปัจจุบัน สถาบันรัฐธรรมนูญ และการปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองไทยในอนาคต”
วิทยาลัยราชพฤกษ์	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการโรงแรม และการท่องเที่ยว	การเมืองและการปกครองของไทย “ศึกษาวิวัฒนาการและพฤติกรรมของสถาบันการเมืองการปกครอง โครงสร้างการปกครองของรัฐและสถาบันทางการเมืองในประเทศไทย บทบาททางการเมืองของประชาชนต่อสถาบันต่างๆ เช่น องค์กรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง”
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	นิเทศศาสตรบัณฑิต บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการอาคารและ ทรัพยากรกายภาพ	การเมืองการปกครองไทย “ความเป็นมาของระบบการเมืองและการปกครองของไทยในสมัยต่างๆ อุดมการณ์ โครงสร้าง และกระบวนการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ระบบพรรคการเมือง ระบบการเลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายสาธารณะ ปัญหาและการคลี่คลายของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน”
สถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	การเมืองการปกครองไทย ความเป็นมาของระบบการเมืองและการปกครองของไทยในสมัยต่างๆ อุดมการณ์ โครงสร้าง และกระบวนการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ระบบพรรคการเมือง ระบบการเลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายสาธารณะ ปัญหาและการคลี่คลายของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน

จากตารางที่ 4.2 จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอน “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี อันถือได้ว่าโดยส่วนใหญ่เป็น “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” และในขณะที่อีกส่วนหนึ่งเป็น “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” มีจำนวนรวมกันถึง 19 แห่ง ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่า “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” ถึงเกือบ 4 เท่า

ส่วนสาระที่ถูกลำเอามาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งปรากฏอยู่ในคำอธิบายรายวิชา ก็จะเป็นด้วยเรื่องสำคัญๆ อาทิ วิวัฒนาการ อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันและกระบวนการทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและประชาสังคม คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง ปัญหาสำคัญของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มของการเมืองการปกครองไทยในอนาคต

ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในรายวิชาแบบเชิงเดี่ยว ในชื่อรายวิชาการเมืองการปกครองไทย หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ยังคงได้รับความนิยมนอยู่